

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Jaarbericht 2013

Inspectie Veiligheid en Justitie

Jaarbericht 2013

Inspectie Veiligheid en Justitie

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	5
<i>Verantwoording</i>	5
<i>Leeswijzer</i>	6
2. Nationale politie	8
<i>Voortgang vorming nationale politie</i>	8
<i>Betrouwbaarheid politiegegevens</i>	8
<i>Politieonderwijs</i>	9
3. Nederland Veiliger	11
<i>Rampenbestrijding en crisisbeheersing</i>	11
<i>Risicokaart</i>	12
<i>Samenwerking op lokaal niveau</i>	12
4. Sanctietoepassing	14
<i>Masterplan DJI</i>	14
<i>Samenwerking reclassering</i>	14
<i>Gevolgen krimp voor justitiële jeugdinrichtingen</i>	14
<i>Opvolging van aanbevelingen</i>	14
5. Overige toezichttaken	17
<i>BES-eilanden</i>	17
<i>Toezicht op de rechtshandhaving</i>	17
<i>Veiligheidswet BES</i>	17
<i>Internationale toezichttaak vanuit OPCAT</i>	17
6. Professionalisering	19
<i>Belevingsonderzoek</i>	19
<i>Samenwerkende rijksinspecties</i>	20
Bijlagen	
1. <i>Uitgevoerde en lopende onderzoeken</i>	22
2. <i>Ongepland onderzoek</i>	28

Voorwoord

Voor u ligt het jaarbericht 2013 van de Inspectie Veiligheid en Justitie (Inspectie VenJ). Met dit jaarbericht legt de Inspectie VenJ verantwoording af over de onderzoeken en activiteiten die zij het afgelopen jaar heeft uitgevoerd. Tevens blikt de Inspectie in dit jaarbericht terug op de hoofdlijnen uit haar onderzoek.

Toezicht is gericht op een continue verbetering van de taakuitvoering en het verbeteren van het vertrouwen van burgers in het functioneren van instellingen binnen het terrein van veiligheid en justitie. Door het signaleren van structurele problemen binnen haar toezicht-domein, stelt de Inspectie de bewindspersonen en uitvoeringsorganisaties in staat de praktijk te verbeteren. De praktijk laat zien dat rapporten van de Inspectie daadwerkelijk leiden tot verbetering in de taakuitvoering. Daarmee draagt de Inspectie bij aan een veilige en rechtvaardige samenleving.

Het hoofd van de Inspectie Veiligheid en Justitie,

J.G. Bos

1

Inleiding

Burgers hebben recht op een veilige en rechtvaardige samenleving. Mensen moeten in vrijheid kunnen samenleven, ongeacht hun levensstijl of opvattingen. De minister van Veiligheid en Justitie is verantwoordelijk voor het functioneren van de rechtsstaat in Nederland en voor het algemene niveau van veiligheid. De minister is verantwoordelijk voor organisaties die burgers beschermen en die tegelijkertijd soms diep kunnen ingrijpen in het persoonlijk leven van burgers.

De grote verantwoordelijkheid van de overheid op het domein veiligheid en justitie vraagt om een goed systeem van checks en balances, als waarborg voor het publieke belang. Toezicht maakt hier onderdeel van uit. Toezicht maakt op onafhankelijke wijze inzichtelijk of in de praktijk gebeurt wat in wet- en regelgeving en andere afspraken is vastgelegd. De Inspectie VenJ houdt toezicht binnen het domein van veiligheid en justitie. De Inspectie laat zien hoe betrokken organisaties hun publieke taken uitvoeren, versterkt het lerend vermogen en signaleert en agendeert daarnaast maatschappelijke ontwikkelingen en risico's voor de taakuitvoering. Hierbij staat het belang van de burger centraal. De minister en de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie hebben zeven kernthema's¹ benoemd waar in de periode 2012-2017 extra aandacht aan wordt besteed. Het onderzoek van de Inspectie heeft mede op deze thema's betrekking.

Verantwoording

Dit is het eerste jaar waarin de Inspectie VenJ concrete stappen heeft gezet buiten het werkkterrein van openbare orde, rampenbestrijding en sanctietoepassing naar andere onderdelen van het domein van VenJ. Deze groei in het takenpakket vloeit allereerst voort uit de stelselherziening jeugdzorg. De bijbehorende voorbereiding van toezichttaken op dit terrein per 1 januari 2015 zijn in 2013 in gang gezet. Daarnaast is de verbreding ook een gevolg van onderzoek naar incidenten, zoals het onderzoek binnen het vreemdelingen-domein naar het overlijden van de heer Dolmatov en de daaruit voortvloeiende start van de monitor vreemdelingenzaken naar de werking van de afgesproken verbetermaatregelen.

De Inspectie heeft het werkprogramma 2013 grotendeels volgens planning uitgevoerd. In 2013 heeft de Inspectie 45 onderzoeken afgerond. Daarnaast lopen er 29 onderzoeken door in 2014. De Inspectie heeft tien onderzoeken uitgevoerd naar aanleiding van actualiteiten of incidenten. Zes daarvan zijn ook afgerond in 2013, vier lopen er door in 2014. Wegens herprioritering zijn het geplande vervolgonderzoek naar detentiecentrum Zeist en de uitvoering van de doorlichting politiecellen doorgeschoven naar 2014.

---

¹ 'Zeven kernthema's voor Veiligheid en Justitie. Werkprogramma 2012-2017', januari 2013. De thema's zijn: Versterking prestaties strafrechtketen, Nederland veiliger, Bestendiging en versterking rechtsstaat, Nationale politie, het Slachtoffer centraal, Immigratie en asiel en Kansspelbeleid.

Leeswijzer

De volgende hoofdstukken beschrijven per domein het toezicht. In de beschrijvingen worden een aantal onderzoeken uitgelicht. Bijlage 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde onderzoeken. Dit zijn zowel de afgeronde onderzoeken, als de onderzoeken die eind 2013 nog in uitvoering waren. In bijlage 2 staan de onderzoeken die niet waren opgenomen in het werkprogramma 2013, maar wel zijn uitgevoerd.

2

Nationale politie

Op 1 januari 2013 is de nationale politie van start gegaan. De vorming van één korps – een van de grootste overheidsreorganisaties tot nu toe – moet uiteindelijk zijn afgerond op 1 januari 2017.

Voortgang vorming nationale politie

De Inspectie Veiligheid en Justitie onderzoekt halfjaarlijks de voortgang van de vorming van de nationale politie. In 2013 is het eerste onderzoek uitgevoerd. Dit betreft de resultaten die de nationale politie op acht operationele doelstellingen over de periode van 1 januari tot 1 juli 2013 moest behalen. De Inspectie concludeert dat de resultaten op de operationele doelen grotendeels zijn gehaald. De werking en kwaliteit, bijvoorbeeld van het aangifteproces, bleken echter nog verschillend en daarmee nog niet altijd op het bedoelde niveau. De aanbevelingen in het inspectierapport hebben betrekking op het tempo van de reorganisatie, de werking en kwaliteit van de doelen en de interne communicatie over de bedoeling van resultaten, werkwijzen en sturingsmaatregelen. De Inspectie heeft de minister van Veiligheid en Justitie aanbevolen om het tempo van de reorganisatie te heroverwegen. De minister heeft hier inmiddels gehoor aan gegeven.

Betrouwbaarheid politiegegevens

De Inspectie heeft in 2013 onderzoek gedaan naar de betrouwbaarheid van een aantal relevante brongegevens van de politie met betrekking tot hulpverlening, opsporing en handhaving. Conclusie was dat de betrouwbaarheid van een aantal belangrijke gegevens voldoende is, maar dat de gegevens met betrekking tot onder andere ophelderingspercentages en hulpverlening aan burgers verbeterd moet worden. Dat vraagt om acties op het gebied van techniek, procedures en het gedrag van de politiemensen zelf. Inmiddels is door de minister een verbeterplan in gang gezet en vervolgonderzoek naar deze problematiek toegezegd².

UITGELICHT

Betrouwbaarheid belangrijke politiegegevens

Onderzoek naar: de betrouwbaarheid van een aantal brongegevens van de politie

De betrouwbaarheid van:

- Totaal aantal aangiften
- Aantal prio 1- en prio 2-meldingen en incidenten
- Aantal verkeersbekeuringen

De betrouwbaarheid van:

- Aantal aan het Openbaar Ministerie overgedragen verdachten
- De reactietijden bij Noodhulp
- Aantallen bijzondere categorieën delicten

De betrouwbaarheid van:

- Ophelderingspercentages
- Geseponeerde zaken
- Aantal meldingen en incidenten lagere prioriteiten

Verbetermaatregelen:

- Monitoren van cijfers met ICT
- Sturen op cijfers
- Registratieprotocol voor medewerkers

² Kamerstukken II 2013-2014, 29628 nr. 449.

Politieonderwijs

Het rapport Vogelzang³ en de visitatiecommissie onder leiding van Cohen⁴ lieten zien dat er sprake was van structurele problemen bij het politieonderwijs. Onderzoek van de Inspectie bevestigt dit beeld. Zo blijkt uit de Staat van het Nederlandse Politieonderwijs uit 2011 en het onderzoek in 2013 bij de locatie Rotterdam dat er sprake is van gebrek aan sturing. De Politieacademie heeft op de onderzochte knelpunten onvoldoende verbeteringen gerealiseerd. Een voorbeeld hiervan is dat het onduidelijk is op welke wijze de ontwikkeling van de competenties wordt bewaakt en vastgelegd. Daarnaast wordt de doelstelling om de docenten praktijkstage te laten lopen onvoldoende nageleefd. Ook constateerde de Inspectie dat de opvolging van aanbevelingen voor verbetering vatbaar is. Zo zijn bij de Politieacademie verbetermaatregelen vooral genomen in het vernieuwde onderwijs. De door de Inspectie gesignaleerde knelpunten in het onderwijs met de oude structuur blijven hierdoor bestaan, zo bleek uit het onderzoek bij de opleidingslocatie Rotterdam. De minister van Veiligheid en Justitie heeft inmiddels een pakket aan verbetermaatregelen in gang gezet⁵. De Inspectie heeft in 2013 een nieuw toezichtkader voor politieonderwijs ontworpen en daarover consultatie in gang gezet.

---

³ Kamerstukken II 2012-2013, 29628 nr. 378.

⁴ [Visitatierapport](#).

⁵ Kamerstukken II 2012-2013, 29628 nr's. 378, 422 en 427.

3

Nederland Veiliger

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Burgers moeten bij rampen, crises en incidenten kunnen rekenen op goed werkende voorzieningen. In de loop van 2012 zijn er meerdere storingen opgetreden in het 1-1-2 netwerk. Dit zorgde voor onrust en riep vragen op over de betrouwbaarheid en robuustheid van het alarmnummer. De Inspectie Veiligheid en Justitie en Agentschap Telecom hebben onderzocht in hoeverre de burger er op kan rekenen dat 1-1-2 het doet 'als elke seconde telt'. De Inspectie VenJ heeft daarnaast de Staat van de rampenbestrijding uitgebracht. In de Staat beschrijft de Inspectie op basis van haar systematisch onderzoek tussen 2010 en 2012 de prestaties en knelpunten in de uitvoeringspraktijk van gemeenten en veiligheidsregio's zoals voorgeschreven in de Wet veiligheidsregio's. Op basis van haar bevindingen concludeert de Inspectie dat de veiligheidsregio's in variërende mate zijn vooruitgegaan ten opzichte van 2011, maar dat nog geen enkele regio aan alle voorwaarden voldoet. De verbeteringen betreffen bovendien vooral het opstellen van de verplichte plannen en het realiseren van de organisatie-eisen. Zo beschikt iedere veiligheidsregio over een netcentrisch systeem, maar is de bijbehorende werkwijze en inrichting van de organisatie niet overal volledig geïmplementeerd.

Het doel van plannen is om een basis te bieden voor goede operationele prestaties in de praktijk. Het niet opvolgen van plannen brengt daarom risico's met zich mee voor de uitvoering in de praktijk, uitzonderingen daargelaten.

Plannen en procedures alleen zijn echter niet voldoende. Door oefening op de daadwerkelijke inzet kan worden vastgesteld of procedures ook in de praktijk werken. Mede om deze reden heeft de minister de veiligheidsregio's verzocht door te gaan met de jaarlijkse systeem oefeningen.

De uitkomsten van de Staat van de rampenbestrijding hebben input geleverd voor de evaluatie van het stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing en de evaluatie van

UITGELICHT

1-1-2 onder de loep

Onderzoek naar: in hoeverre de burger er op kan rekenen dat 1-1-2 het doet 'als elke seconde telt'

- Ontwerp van de infrastructuur is goed, maar wel complex
- De individuele partijen hebben actuele handleidingen en draaiboeken om zich voor te bereiden op uitval van 1-1-2

- Technische functionaliteit van 1-1-2

- Gebrek aan afstemming, sturing, regie en overzicht op de keten
- Beheer van contracten is niet op orde
- Geen ketenmanagement en integraal risico management
- Onvoldoende voorbereiding op onderhoud
- Onvoldoende handelingsperspectief burger

Verbetermaatregelen:

- Verbeteren afstemming
- Verbeteren infrastructuur
- Minister voert regie op het verbeterproces
- Ontwikkelen integrale risicoanalyse
- Beter communicatie met de burger

de Wet veiligheidsregio's (commissie Hoekstra⁶). Voortkomend uit deze evaluaties is de Inspectie in 2013 gestart met het herijken van haar toetsingskader. Het nieuwe toetsingskader richt zich meer op feitelijke prestaties en minder op randvoorwaardelijke indicatoren. Daarnaast bekijkt de Inspectie de mogelijkheden om meer ruimte te geven aan de 'outcome'. De Inspectie heeft daarom het initiatief genomen om het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum onderzoek te laten doen naar de ontwikkeling van prestatie indicatoren die de Inspectie zou kunnen gaan hanteren in haar toezichhoudende rol.

Risicokaart

De risicokaart neemt binnen de rampenbestrijding, crisisbeheersing en risicocommunicatie een belangrijke plaats in. Een risicokaart geeft inzicht in de risico's in de omgeving. De Inspectie concludeert dat de risicokaart met een aantal problemen kampt die nauw met elkaar zijn verweven. Zo is er een gebrek aan afstemming en regie en is er een probleem wat betreft de betrouwbaarheid van de gegevens op de risicokaart. Ook concludeert de Inspectie dat de risicokaart in zijn huidige vorm geen effectief instrument is binnen de risicocommunicatie richting burgers. De oplossing zit (vooralsnog) niet in aangepaste wet- of regelgeving, maar in het geven van invulling aan de eigen taakverantwoordelijkheid en in betere afstemming tussen betrokken partijen, waarbij heldere afspraken worden gemaakt over de regie ten aanzien van de totstandkoming en gebruik van de risicokaart. De veiligheidsregio's, de gemeenten en de provincies moeten de handen ineen slaan om in de nabije toekomst de kwaliteit van de risicokaart beter te borgen.

Samenwerking op lokaal niveau

Bij de aanpak van veiligheidsvraagstukken zijn meerdere partners betrokken. De Inspectie heeft in het verband van Samenwerkend Toezicht Jeugd (STJ) onderzoek gedaan naar twaalfminners bij een aantal gemeenten. De focus van dit onderzoek ligt op de acties op lokaal niveau om te voorkomen dat kinderen onder de twaalf crimineel gedrag ontwikkelen. De onderzochte gemeenten treden voortvarend op, maar er zijn ook aandachtspunten. Eén daarvan betreft de kennis van en zicht op risicofactoren die de individuele zaken overstijgen. Voor een volledig en juist beeld is informatiedeling noodzakelijk. De Inspectie constateert, dat deze informatiedeling beperkt plaatsvindt. De oorzaken hiervan zijn problemen rondom privacy en elkaar niet kennen of begrijpen. Het knelpunt van informatiedeling blijkt ook uit een analyse uit 2013 van een achttal incidentonderzoeken uit 2011 en 2012, zoals beschreven in het STJ-rapport 'Leren van calamiteiten'.

---

⁶ Kamerstukken TK, 26 956, nr. 181.

4

Sanctietoepassing

De Inspectie heeft de afgelopen jaren alle penitentiaire inrichtingen en forensisch psychiatrische centra doorgelicht. Bij de justitiële jeugdinrichtingen loopt de cyclus van doorlichtingen nog. In 2013 heeft de Inspectie 23 onderzoeken afgerond, waaronder doorlichtingen, thema onderzoeken, vervolgonderzoeken en tussentijds toezicht. Daarnaast lopen er vijf onderzoeken door naar 2014.

Masterplan DJI

In 2013 is gestart met de uitvoering van het Masterplan DJI 2013-2018. Dit masterplan omvat de maatregelen die binnen de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) de komende jaren genomen worden om de bezuinigingsopdracht uit te voeren. In 2013 heeft de Inspectie in overleg met DJI een aantal risico's geïventariseerd in relatie tot de implementatie van dit Masterplan. De Inspectie zal op basis van verwachte risico's onderzoek doen bij een aantal penitentiaire inrichtingen.

Samenwerking reclassering

In 2013 heeft de Inspectie doorlichtingen uitgevoerd bij reclasseringsorganisaties. In de onderzoeken bij de drie reclasseringsorganisaties in de regio Limburg komt de samenwerking met het Openbaar Ministerie (OM) als aandachtspunt naar voren. Zo zijn de processen voor de ketensamenwerking niet voldoende op orde. Dit uit zich bijvoorbeeld in reclasseringsadviezen die niet tijdig voor een zitting beschikbaar zijn, omdat niet alle opdrachten tot een reclasseringsadvies voorzien zijn van een zittingsdatum. Het OM herkent de bevindingen en heeft verbetermaatregelen toegezegd.

Gevolgen krimp voor justitiële jeugdinrichtingen

In 2012 zag de Inspectie bij de fysieke weerbaarheid van het personeel binnen het gevangeniswezen een verbetering. Deze verbetering constateerde de Inspectie in 2012 nog niet binnen de justitiële jeugdinrichtingen. Daarom heeft de Inspectie in 2013 in haar onderzoeken binnen de jeugdinrichtingen dit aspect meegenomen. Hieruit komen als knelpunten het op peil houden van de fysieke weerbaarheid van medewerkers en de regelmatige uitval van onderdelen van het activiteitenprogramma naar voren, die naar het oordeel van de Inspectie risico's opleveren.

Opvolging van aanbevelingen

Hoewel er nog aandachtspunten resteren, heeft de Inspectie geconstateerd dat er veel verbetermaatregelen zijn genomen op het terrein van sanctietoepassing. Een aantal voorbeelden hiervan zijn:

- De penitentiaire inrichting Vught heeft een groot aantal effectieve verbetermaatregelen genomen. Dit blijkt uit incidentonderzoek naar aanleiding van een viertal suicides binnen in 2012 door de Inspectie VenJ en de Inspectie voor de Gezondheidszorg mede op basis van de bevindingen van calamiteitenonderzoekscommissies.

- In de justitiële jeugdinrichting Den Hey-Acker heeft de Inspectie in 2013 vervolgonderzoek uitgevoerd. Dit vervolgonderzoek is naar aanleiding van ernstige tekortkomingen in het functioneren van deze organisatie die de Inspectie in 2012 heeft geconstateerd. Uit het vervolgonderzoek blijkt, dat de inrichting in een korte periode aanmerkelijke verbeteringen door heeft gevoerd.
- De penitentiaire inrichting Amsterdam- Over Amstel is sinds 2009 jaarlijks bezocht door de Inspectie. Tijdens eerdere bezoeken werden kleine verbeteringen waargenomen, maar de gewenste fundamentele wijziging van werkwijzen en bedrijfsvoering bleef uit. In 2013 blijkt uit het tussentijdse toezicht, dat de medio 2013 ingevoerde en voorgenomen beleidswijzigingen zijn bestendigd respectievelijk gerealiseerd. Als gevolg hiervan heeft de inrichting Amsterdam - Over Amstel aansluiting gevonden bij de landelijke ontwikkelingen binnen het gevangeniswezen en ten aanzien van sommige aspecten zit ze zelfs in de voorhoede.
- Het onderzoek naar de justitiële jeugdinrichting Amsterbaken geeft een redelijk positief beeld over de wijze waarop de inrichting inhoud geeft aan de detentie en behandeling van de jongeren. De directie en medewerkers tonen een grote mate van betrokkenheid en inzet bij de uitvoering van hun taken. De directie betreft de medewerkers bij de ontwikkelingen binnen de organisatie en de medewerkers voelen zich ook gehoord.

UITGELICHT

Justitiële jeugdinrichting Amsterbaken

Onderzoek naar: de rechtspositie van en de omgang met jongeren, de interne veiligheid, de maatschappijbeveiliging, de maatschappelijke reïntegratie en de daarmee samenhangende aspecten van de organisatie. Uitvoering samen met Inspectie Jeugdzorg (IJZ), Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), Inspectie van het Onderwijs (lvhO) en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW).

- de detentie en behandeling van de jongeren
- grote mate van betrokkenheid en inzet van het personeel en management

- minimum aantal uren aan gemeenschappelijke activiteiten

Verbetermaatregelen:

- plan van aanpak verbetermaatregelen
- borging trainingen van personeel
- aandacht voor kwantitatieve en kwalitatieve personeelsformatie en bezetting

5

Overige toezichttaken

BES-eilanden

De Inspectie VenJ is verantwoordelijk voor respectievelijk betrokken bij de uitvoering van het toezicht op grond van de Veiligheidswet BES en de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving.

Toezicht op de rechtshandhaving

Het toezicht op de rechtshandhaving op de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (de BES-eilanden), Curaçao en Sint Maarten is belegd bij de Raad voor de Rechtshandhaving. De Raad is voor de toezichthoudende taken op de BES-eilanden verplicht gebruik te maken van de diensten van de Nederlandse rijksinspecties, waaronder de Inspectie VenJ. De Inspectie levert jaarlijks inzet en expertise aan de Raad. De Inspectie heeft in 2013 onder andere een bijdrage geleverd aan het onderzoek van de Raad naar de uitvoering van rechetaken op de BES.

Veiligheidswet BES

Op grond van de Veiligheidswet BES ligt het toezicht op de rampenbestrijding en crisisbeheersing op de BES-eilanden bij zowel de Inspectie VenJ als bij de Rijksvertegenwoordiger. De Rijksvertegenwoordiger is belast met de plantoetsing en beschikt over een aanwijzingsbevoegdheid jegens bestuursorganen indien deze tekortschieten in de taakuitvoering. De Inspectie ziet toe op de taakuitvoering door de verantwoordelijke bestuursorganen en het brandweerkorps in de praktijk, door rampenplannen te toetsen en heeft in 2013 de voorbereidingen getroffen voor een o-meting die in 2014 wordt uitgevoerd. Ook heeft de Inspectie de Rijksvertegenwoordiger geadviseerd over de plantoetsing.

Internationale toezichttaak vanuit OPCAT

In het kader van het VN-verdrag tegen Foltering en andere Wrede, Onmenselijke of Onterechte Behandeling of Bestraffing (OPCAT) is de Inspectie benoemd als coördinerend 'national preventive mechanism' (NPM). Eén van de taken van het NPM is jaarlijks verslag te doen van haar bevindingen aan het Subcomité ter Preventie van foltering (SPT) van de VN. In 2013 is voor de tweede keer gerapporteerd over de detentieomstandigheden en behandeling van ingesloten. De Inspectie organiseert de totstandkoming van dit jaarlijkse verslag voor de relevante organisaties binnen het domein veiligheid en justitie, waaronder het gevangeniswezen. Daarnaast heeft de Inspectie in 2013 een bijeenkomst georganiseerd over het verbeteren van de effectiviteit van de gezamenlijke taken als NPM in de toekomst. Naast het achteraf verantwoorden wat de verschillende organisaties hebben gedaan, werkt de Inspectie VenJ samen met de andere NPM-leden toe naar een situatie waarbij vooraf wordt afgesproken wat de betrokken organisaties de komende tijd gaan onderzoeken.

6

Professionalisering

De Inspectie heeft in 2013 kwaliteitstandaarden voor onderzoeken ontwikkeld en geharmoniseerd. Zo staan de werkprocessen van de Inspectie eenduidig beschreven en zijn deze opgenomen in een online-handboek voor inspecteurs. Ook is er een systematische interne kwaliteitstoets op zowel de onderzoeksmethodiek als het rapport zelf. Hierbij voeren inspecteurs op de plannen van aanpak voor het onderzoek en de rapporten een interne review uit. Het opleidingsplan voor inspecteurs is geactualiseerd. Er hebben in 2013 twee ontwikkeldagen plaatsgevonden. Ook hebben vrijwel alle inspecteurs een training politiek bestuurlijke sensitiviteit gevolgd. In 2013 is verder een start gemaakt met de inrichting van een kenniscentrum dat de Inspectie ondersteunt bij het kennisgericht werken en het maken van risicoanalyses.

De Inspectie zoekt voortdurend naar methoden om de effectiviteit van rapporten en onderzoek te vergroten. In dat kader is ook (semi-)onaangekondigd tussentijds toezicht uitgevoerd bij inrichtingen van het gevangeniswezen. Dit betekent dat de Inspectie een bezoek niet of slechts kort van tevoren aangeeft bij de inrichting. De ervaring met deze vorm van toezicht is positief. Het geeft een goed beeld van de stand van zaken, maar heeft geen negatieve gevolgen voor de doorlooptijd van het onderzoek.

Belevingsonderzoek

De eigen werkwijze van de Inspectie is getoetst door een extern onderzoek. Dit onderzoek richt zich op de tevredenheid van enkele betrokkenen op onderdelen van het toezicht van de Inspectie. In de periode tussen augustus 2012 en februari 2013 heeft de Inspectie een belevingsonderzoek uitgevoerd naar de tevredenheid onder betrokkenen bij het onderzoek. Hieruit blijkt dat de betrokkenen over het algemeen tevreden zijn. Wel zijn er nog verbeteringen mogelijk op onder andere relatiebeheer en de informatie voorziening voor het primaire proces. Een deel van de verbetermaatregelen is al in 2013 uitgevoerd, waaronder een uniforme werkwijze binnen de Inspectie en één contactpersoon voor externe partijen. In 2014 zal onder andere nog een format voor een factsheet worden opgesteld, waardoor tijdens werkbezoeken en interviews informatie over het onderzoek en de procedure van de Inspectie aan de gesprekspartners wordt uitgedeeld.

Samenwerkende rijksinspecties

De Inspectie zet zich in voor een effectieve en efficiënte aanpak van onderzoeken. Dit leidt tot een verbetering van de kwaliteit en een vermindering van de onderzoeklast. De Inspectie stemt daarom de focus en uitvoering van onderzoeken af met partners in toezicht en uitvoering, zoals andere rijksinspecties en onderzoeksinstanties. Zo is de Inspectie in 2013 gestart met een onderzoek naar het functioneren naar de meldkamer in samenwerking met het Agentschap Telecom. Ook heeft de Inspectie samen met de Inspectie voor de gezondheidszorg onderzoek gedaan naar eet- en/of drinkstakers. Op het jeugd domein werkt de Inspectie VenJ nauw samen met andere rijksinspecties binnen Samenwerkend Toezicht Jeugd (STJ). Binnen dit samenwerkingsverband houdt de Inspectie VenJ toezicht op (lokale) organisaties en voorzieningen voor jongeren samen met de Inspectie Jeugdzorg, Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie voor het Onderwijs en de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

UITGELICHT

Gezamenlijk onderzoek met de Inspectie voor de gezondheidszorg.

Eet en/of drinkstakers in vreemdelingendetentie

Onderzoek naar: de zorg voor, en begeleiding van eet- en drinkstakende vreemdelingen in het Justitieel Medisch Centrum in Scheveningen en het Detentiecentrum in Rotterdam.

- Medische begeleiding
- Proactief, verantwoord en zorgvuldig contact

Verbetermaatregelen:

- Cameratoezicht en isolatie als uitzondering in werkinstructie opnemen
- Evalueren cameratoezicht inkomstencil bij het Justitieel Medisch Centrum

Bijlagen

Bijlage 1

Uitgevoerde en lopende onderzoeken

NATIONALE POLITIE		
Onderwerp	Focus	Publicatie
Klimincident Cornwall	Weergave van de gebeurtenissen opleidingsbrede verbeterpunten naar aanleiding van het klimongeval in Cornwall op 20 juni 2012 waarbij in het kader van de Urban Voorklim Opleiding van de Politieacademie een student overleed.	Januari 2013
Politieonderwijs locatie Rotterdam	De kwaliteit van het politieonderwijs van de Politieacademie, locatie Rotterdam.	Maart 2013
Leren van calamiteiten (STJ)	Een analyse van een achttal calamiteitenonderzoeken die in 2011 en 2012 door de Inspectie Jeugdzorg (IJZ) en STJ werden uitgevoerd.	April 2013
Meldcode kindermishandeling (STJ)	De aanwezigheid en het gebruik van de meldcode kindermishandeling bij de politie.	Augustus 2013
Eerste rapportage voortgang van de vorming van de nationale politie	De stand van zaken van mijlpalen en resultaten die de Nationale Politie op acht operationele doelstellingen over de periode van 1 januari tot 1 juli 2013 moest behalen.	Oktober 2013
Betrouwbaarheid belangrijke cijfers politie	De betrouwbaarheid van een aantal brongegevens van de politie, die van belang zijn bij de sturing, beheersing en verantwoording van het politiewerk.	December 2013
Onderwijs Politieacademie opleidingen niveau 5 en 6	Onderzoek naar drie opleidingen van niveau 5 (bachelor-niveau) en 6 (master-niveau).	Doorloop in 2014
Vervolgonderzoek inbeslagname drugs	Onderzoek naar transparant en zorgvuldig beheer.	Doorloop in 2014
Wapenvergunningen/Stelsel ter beheersing van legaal wapenbezit	Taakuitvoering van de korpschef in het kader van de Wet Wapens en Munitie.	Doorloop in 2014

Aanpak overvalcriminaliteit	De kwaliteit van ketensamenwerking en de effectiviteit van de landelijke initiatieven.	Doorloop in 2014
Tweede rapportage voortgang van de vorming van de nationale politie	Toezicht op de zeven operationele doelen uit het Realisatieplan NP.	Doorloop in 2014
Cybercrime	Intake en opvolging van veelvoorkomende incidenten en de ketengerichte aanpak.	Doorloop in 2014
Meerjarig onderzoek cultuurtransitie	Monitoren van de voortgang van de cultuurverandering bij de transitie naar de Nationale Politie.	Doorloop in 2014 en verder
Politiecellen	Opstellen van een toezichtkader voor de bejegening van ingeslotenen	Doorloop in 2014
Politieonderwijs	Herziening van het toetsingskader dat de Inspectie hanteert bij het beoordelen van de kwaliteit van het politieonderwijs.	Doorloop in 2014

NATIONALE VEILIGHEID

Onderwerp	Focus	Publicatie
Brandveiligheid van particuliere justitiële inrichtingen	Verslag van de periode december 2011 - april 2012 door de vier rijksinspecties uitgevoerde onderzoek in dertien particuliere justitiële inrichtingen met een celfunctie.	Januari 2013
1-1-2 onder de loep	De gebeurtenissen rondom en de maatschappelijke impact van de storingen in het 1-1-2 netwerk in de periode maart - oktober 2012 en de voorbereiding van de 1-1-2 infrastructuur en vitale organisaties op dergelijke incidenten.	Mei 2013
Staat van de rampenbestrijding 2013	In de Staat van de rampenbestrijding is gerapporteerd of veiligheidsregio's voldoen aan enkele eisen van de Wet veiligheidsregio's. De resultaten vormen input voor de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's.	Mei 2013
Dekkingsplannen 2013	Onderzoek naar de dekkingsplannen over in hoeverre deze 'op orde' zijn.	September 2013
Lokale aanpak van 12-minners (STJ)	Onderzoek in drie middelgrote gemeenten naar gezamenlijke acties op lokaal niveau ter voorkoming van crimineel gedrag bij kinderen onder de twaalf.	November 2013
Risicokaart	De taken en verantwoordelijkheden bij de totstandkoming, het beheer en publicatie van de risicokaart.	December 2013
Eindmeting civiel-militaire samenwerking	Beoordeling van de civiel-militaire samenwerking aan een aantal kritische succesfactoren (randvoorwaarden voor effectieve militaire ondersteuning van civiele autoriteiten).	December 2013
Verbetermaatregelen C2000	Vervolgonderzoek naar uitvoering van verbetermaatregelen en de werking in de praktijk.	April 2014
Slachtoffervolgsystematiek en -registratie	Onderzoek naar slachtofferregistratie bij rampen.	Doorloop in 2014
Functioneren meldkamers in het kader van komende reorganisatie	Foto van de huidige werkwijze van de meldkamers in aanloop naar het transitieproces.	Doorloop in 2014

Eindmeting kwetsbaarheid spionage	Eindmeting naar de stappen die de departementen hebben gezet om spionage tegen te gaan.	N.v.t.
Vorbereidingen onderzoek toepassing evaluatie en uitbreidingswet BIBOB (uitvoering in 2014)	De focus van onderzoek naar BIBOB is veranderd van een onderzoek naar een monitor naar het toepassingsbereik van de wet.	Doorloop in 2014
Staat van de Brandweer	Ontwikkelen van het toetsingskader dat de Inspectie hanteert bij het beoordelen van de kwaliteit van de brandweer en brandweezorg.	Doorloop in 2014

SANCTIETOEPASSING

Onderwerp	Focus	Publicatie
Bezoek aan gedetineerden	De wijze waarop huizen van bewaring en gevangenissen in Nederland inhoud geven aan bezoek aan gedetineerden.	Maart 2013
De uitvoering van de ISD-maatregel	Vervolgonderzoek naar de verbeteracties naar aanleiding van inspectieonderzoek uit 2011 bij inrichtingen voor stelselmatige daders.	Juli 2013
Doorlichtingen	In 2013 heeft de Inspectie doorlichtingen uitgevoerd bij de volgende organisaties: <ul style="list-style-type: none"> • PI Lelystad • Exodus Den Bosch • MPC Stroe • SVG Reclassering Limburg • PI Utrecht locatie Nieuwersluis • LdH Reclassering Maastricht • JJI Amsterbaken • Reclassering Nederland regio Limburg • JJI Juvaïd 	<ul style="list-style-type: none"> • Januari 2013 • Maart 2013 • Juni 2013 • September 2013 • November 2013 • November 2013 • November 2013 • Maart 2014 • Doorloop in 2014
Vervolgonderzoek	De Inspectie heeft vervolgonderzoek uitgevoerd naar de verbeteracties en de opvolging van aanbevelingen bij de volgende organisaties: <ul style="list-style-type: none"> • PI Amsterdam locatie Havenstraat • PI Middelburg • JJI Den Hey-Acker • PI Amsterdam Over-Amstel • PI Utrecht, locatie Wolvenplein 	<ul style="list-style-type: none"> • Januari 2013 • Maart 2013 • Juni 2013 • September 2013 • Januari 2014
Tussentijds toezicht	De Inspectie heeft tussentijds toezicht naar de stand van zaken uitgevoerd bij: <ul style="list-style-type: none"> • Reclassering Nederland unit Middelburg • GGZ Emergis • PI Almelo • FPC 2landen • Reclassering Leger des Heils unit Arnhem • Reclassering Nederland unit Arnhem-Nijmegen • IrisZorg Reclassering • Woenselse Poort • JJI De Hartelborgt • PI Amsterdam Over-Amstel • PI Lelystad 	<ul style="list-style-type: none"> • Maart 2013 • Maart 2013 • Oktober 2013 • Oktober 2013 • Oktober 2013 • Oktober 2013 • Oktober 2013 • Oktober 2013 • November 2013 • December 2013 • Januari 2014 • Februari 2014
Halt	Ontwikkelen van het toetsingskader dat de Inspectie hanteert bij het beoordelen van de kwaliteit van de taakuitvoering door Halt.	Doorloop in 2014

Toezicht rechtshandhaving BES-EILANDEN, (onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de rechtshandhaving)

Onderwerp	Focus	Publicatie
Slachtofferhulp BES	Borging en effectiviteit van de hulp aan slachtoffers van delicten op Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba.	December 2012 ⁸
Recherche BES	De organisatie en inrichting, de sturing, de informatievoorziening en de resultaten van de recherche op Curaçao, Sint Maarten en Bonaire, Sint Eustatius en Saba.	December 2012 ⁸
Doorlichtingen	In 2013 heeft de Inspectie doorlichtingen uitgevoerd bij de volgende organisaties: PI Bonaire Reclassering Bonaire	Februari 2014 Februari 2014
Grensoverschrijdende criminaliteit	De wijze waarop bestrijding van complexe land overstijgende vormen van criminaliteit plaats vindt.	Doorloop in 2014
Grenscontrole personenverkeer	De bevoegdheidsverdeling, besluitvorming en samenwerking rondom het personenverkeer.	Doorloop in 2014
Politieonderwijs samenwerking	Inrichting en uitvoering van het politieonderwijs.	Doorloop in 2014

Veiligheidswet BES

Onderwerp	Focus	Publicatie
Veiligheidswet BES – advisering Rijksvertegenwoordiger bij toetsing planvorming	Rampenplannen toetsen op werking in de praktijk.	September 2013

⁷ Dit onderzoek is in 2012 gepubliceerd, maar niet opgenomen in het jaarbericht 2012 van de Inspectie. Voor een volledig beeld van de onderzoeken daarom opgenomen in het jaarbericht 2013.

Bijlage 2

Ongepland onderzoek

ONGEPLAND ONDERZOEK N.A.V. ACTUALITEITEN OF INCIDENTEN		
Onderwerp	Focus	Publicatie
Het overlijden van Alexander Dolmatov	Onderzoek naar het handelen van de overheid bij het in bewaring stellen van dhr. Dolmatov en gedurende de periode dat betrokkene in vreemdelingenbewaring verbleef.	April 2013
Honger- en dorststakers	De zorg voor en begeleiding van eet- en drinkstakende vreemdelingen in het Justitieel Medisch Centrum in Scheveningen en DC Rotterdam.	Juni 2013
Suïcides PI Vught	Bezien of er een causaal verband is tussen een aantal geslaagde suïcides van gedetineerden in Penitentiaire Inrichting Vught en de door de Dienst Justitiële Inrichtingen verleende zorg.	Juli 2013
Uitzetting ziek Georgisch meisje	Onderzoek naar het medisch handelen voorafgaand aan de uitzetting van een ziek Georgisch meisje.	November 2013
Ondersteuning onderzoek overlijden in Bon Futuro gevangenis op Curaçao	Bijdrage van de Inspectie aan het onderzoek naar het overlijden van een gedetineerde.	November 2013
Incident huisbezoek Haagse rechter	Onderzoek naar het incident op 19 april 2013.	December 2013
Incident mosterdgas Ede	Onderzoek naar de vondst van mosterdgas in Ede op 17 oktober 2013.	April 2014
Incident ongeval examen brandweer	Monitoren van de opvolging van aanbevelingen naar aanleiding van de gebeurtenissen tijdens een examen manschap bedrijfsbrandweer op 3 september 2012.	Doorloop in 2014
Brand Leeuwarden	Onderzoek naar het de brand in Leeuwarden op 19 oktober 2013.	Doorloop in 2014
Monitor vreemdelingenzaken	Onderzoek naar het vervolg van het onderzoek naar Dolmatov met de focus op bestaan, uitvoering en werking in de praktijk.	Doorloop in 2014

Missie Inspectie Veiligheid en Justitie

“De Inspectie Veiligheid en Justitie houdt toezicht op instellingen en organen die actief zijn op het terrein van veiligheid en justitie.

Hierdoor draagt de Inspectie VenJ bij aan verbetering van de kwaliteit van de taakuitvoering binnen haar toezichtdomein en aan een veilige samenleving.”

Dit is een uitgave van:

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
www.ivenj.nl

Juni 2014 | J-24100

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld.